

List otwarty - Komu należy na Zajdllu?

Zacznę od anegdoty. Koleżanka, podczas powrotu z tegorocznego Pyrkonu usłyszała w autobusie rozmowę dwóch panów o polskiej fantastyce. Młodsza konwentowa energicznie zapytała o Zew Zajdlla i o Nagrodę im. Janusza A. Zajdlla. W odpowiedzi usłyszała, że oni nie uczestniczą, bo nie przemawia do nich sposób przyznawania nagrody, a dokładniej głosowania. Padły słowa o tym, że nie głosują, bo przecież „nie liczy się jakości, ale ilość znajomych czy fanów”. I na tym dyskusja się urwała.

A teraz przejdźmy do rzeczy. Nagroda Fandomu Polskiego im. Janusza A. Zajdlla jest najstarszą nagrodą literacką przyznawaną autorom utworów z zakresu szeroko pojętej fantastyki w Polsce. To ponad 30 lat tradycji, wielu nagrodzonych, mnóstwo wartościowych i ciekawych powieści oraz opowiadań. To też ciężka praca ludzi zaangażowanych w jej funkcjonowanie oraz organizację konwentów, na których była przyznawana.

Jej formula, sposób wyłaniania nominowanych utworów oraz wyboru laureatów jest ukierunkowany na fanów. To oni (my!) mają największy wpływ na to, jak zakończy się głosowanie. Bez głosów miłośników fantastyki Nagroda funkcjonować nie może, nie wiem dlaczego, że nazywana jest Nagrodą Fandomu.

List otwarty - Komu zależy na Zajdlu?

Jacek Falejczyk

Zacznę od anegdoty. Koleżanka, podczas powrotu z tegorocznego Pyrkonu usłyszała w autobusie rozmowę dwóch panów o polskiej fantastyce. Niesiona konwentową energią zapytała o Zew Zajdla i o Nagrodę im. Janusza A. Zajdla. W odpowiedzi usłyszała, że oni nie uczestniczą, bo nie przemawia do nich sposób przyznawania nagrody, a dokładniej głosowania. Padły słowa o tym, że nie głosują, bo przecież „nie liczy się jakość, ale ilość znajomych czy fanów”. I na tym dyskusja się urwała.

A teraz przejdźmy do rzeczy. Nagroda Fandomu Polskiego im. Janusza A. Zajdla jest najstarszą nagrodą literacką przyznawaną autorom utworów z zakresu szeroko pojętej fantastyki w Polsce. To ponad 30 lat tradycji, wielu nagrodzonych, mnóstwo wartościowych i ciekawych powieści oraz opowiadań. To też ciężka praca ludzi zaangażowanych w jej funkcjonowanie oraz organizację konwentów, na których była przyznawana.

Jej formuła, sposób wyłaniania nominowanych utworów oraz wyboru laureatów jest ukierunkowany na fanów. To oni (my!) mają największy wpływ na to, jak zakończy się głosowanie. Bez głosów miłośników fantastyki Nagroda funkcjonować nie może, nic więc dziwnego, że nazywana jest Nagrodą Fandomu.

Wiemy, że Regulamin Nagrody nie jest idealny. Dowodem na to mogą być wybuchające co i rusz wokół Nagrody burze. Wielu z Was słyszało zapewne przynajmniej jedną z kilku teorii spiskowych krążących od lat wokół Zajdli. A to, że łatwo ją zmanipulować, a to, że ekipa od lat ciężko przy niej pracująca knuje, mataczy i spiskuje, a to o autobusach dowożących przypadkowych ludzi na głosowanie. Są to tematy stale pojawiające się w fandomowym dyskursie i, niestety, narzucające ton całej okółnagrodowej dyskusji. Wielokrotnie dementowane, wyjaśniane na gruncie Regulaminu, czy też zasad działania metody matematycznej wybranej do przeliczania głosów, powracają regularnie i wpływają na postawy fanów.

Nie chcemy tu sugerować, że Nagroda nie potrzebuje zmian! Te są wręcz niezbędne. Czasy się zmieniają, wkraczają nowe technologie, Fandom się rozwija i te wszystkie czynniki powinny zostać uwzględnione w zasadach rządzących procesem wyłaniania laureatów. Jak jednak pokazuje doświadczenie – wspólnymi siłami można przeprowadzić potrzebne zmiany. Najlepszym na to dowodem może być wprowadzone ostatnio głosowanie za pośrednictwem Internetu dla osób nieobecnych na Polconie.

Problemy regulaminowe zdają się być jednak pobocznymi. Głównym zaś jest to, że tak niewielu spośród fanów (nas!) chce uczestniczyć w procesie nagradzania – czyli nominować i głosować. Przytoczona na początku anegdota pokazuje, że negatywne emocje, które narosły przez lata wokół Nagrody potrafią skutecznie zniechęcać do udziału w tym plebiscycie. Te emocje są rzeczą normalną. Nie ma się co oszukiwać, że w momencie kiedy Nagroda budzi emocje (tak, sporo osób czeka z niecierpliwością na Galę Nagrody na Polconie!), nie pojawią się też te negatywne. Problem jednak w tym, że nie są one równoważone przez emocje pozytywne! Że my, fani Nagrodę wspierający, nie pokazujemy tego wystarczająco wyraźnie. Że wycofujemy się z dyskusji, w których padają oskarżenia, pozostawiając pole tym, którzy je rzucają. Nie pytamy o dowody, podstawy zarzutów, nie bronimy naszych koleżanek i kolegów, którzy pracując przy organizacji Zajdli zostają ofiarami pomówień różnego kalibru.

Żeby nie było tylko pesymistycznie należy podkreślić, że pojawiające się wokół Nagrody Fandomu Polskiego im. Janusza A. Zajdla pozytywne inicjatywy zbierają coraz to nowych uczestników, zaczyna

się coś w tym kawałku fandomowego życia dzieć. Ale wciąż brakuje pozytywnego przełomu. Rozgrywające się w kuluarach (bardzo ciekawe często) dyskusje na temat zmian w Regulaminie, czy organizacji promocji nie przekładają się zbyt często na projekty wdrażane w życie. Cały czas nadrzędną narracją pojawiającą się wokół Nagrody jest ta negatywna, krążąca wokół wspomnianych wcześniej awantur. Cały czas słyhać głośno i wyraźnie głos tych kilkunastu, kilkudziesięciu osób, które Zajdle kontestują, a nie słyhać tych 300-400, którzy co roku wrzucają głos do urny.

A może nadszedł już czas by powiedzieć głośno – NAM NA ZAJDLU ZALEŻY!

Może już czas, by wprowadzić do dyskusji emocje pozytywne?

Może to dobra pora na podjęcie działań, które spowodują, że głosowanie na Zajdla stanie się w świadomości Fandomu czymś modnym, pozytywnym i oczywistym?

Osiągnięcie tego nie będzie łatwe. Potrzebna będzie praca przy promocji Nagrody, tłumaczenie jej zasad i rozwiewanie wątpliwości. Prelekcje na konwentach, materiały w sieci, ale także działania, które może podjąć każdy, komu sprawa Nagrody nie jest obojętna!

Nasze propozycje działań znajdziecie poniżej:

1. Czytaj nominowane utwory i dziel się swoimi opiniami ze znajomymi, zapoczątkuj dyskusję. Wrzuć zdjęcia – sieć karmi się obrazkami.
2. Głosuj! Pamiętaj, że przywilej głosowania nie jest zarezerwowany jedynie dla uczestników Polconu. Dzięki akredytacji wspierającej można oddać głos z dowolnego miejsca.
3. Bierz udział w procesie nominacji. Wysyłaj swoje typy. W końcu to nagroda Fanów – czyli nas wszystkich.
4. Porozmawiaj o Nagrodzie w gronie swoich fantastycznych znajomych.
5. Na konwentach noś elementy promujące Nagrodę. Przypinki, koszulki, wszystko co tylko wymyślisz.
6. W sieciach społecznościowych “lajkuj” i komentuj posty o Zajdlu i inicjatywach fanowskich z Nagrodą związanych, to zwiększa ich zasięg i pozwala na dotarcie do nowych odbiorców.
7. Jeśli na jakimś konwencie / targach znajdziesz stoisko Nagrody podejdź i zamień z ludźmi tam stojącymi kilka słów. Powiedz im, że szanujesz ich pracę i zaangażowanie.
8. Pomóż przy promocji, włącz się aktywnie w jakąkolwiek działalność z tym związaną.
9. Jeśli masz pomysł na jakąś nową formę promocji – zrealizuj ją, lub podziel się tą ideą z osobami w promocję Nagrody zaangażowanymi.
10. Jeśli masz pomysł na gadżet, logotyp promujący Nagrodę – zaprojektuj i udostępnij innym, niech służy dobrej sprawie.
11. Jeśli należysz do tych wątpiących w zasady, reguły wyboru – zapytaj o to co Cię interesuje. A może nawet zgłoś się do komisji i zobacz od środka jak to działa.
12. Redaktorzy pism, portali, serwisów poświęconych fantastyce – umieszczajcie informacje o Zajdlu, o jego historii, zasadach, itp.
13. Kiedy widzisz, że ktoś znów rzuca bezpodstawne oskarżenia pod adresem Nagrody oraz ludzi przy niej pracujących, zareaguj! Nie przechodź obojętnie!
14. Wpłać w miarę możliwości datek na Nagrodę – promocja, stoiska na targach, statuetki kosztują. Każda złotówka jest tu na wagę mosiądzu!
15. Jeśli masz wizję, propozycję zmian regulaminowych zgłoś to, poddaj pod dyskusję. Przepracuj. Tak, by na Forum Fandomu można było dyskutować już o szczegółach, a nie przedstawiać surową propozycję. To działa!

Myślimy, że nadszedł czas na to, by policzyć Zajdlowe szable!

Podpisani (w kolejności alfabetycznej):

Łukasz Andrzejowski, Jakub Barański, Michał Cholewa, Michał Dagajew, Marta Duda-Gryc, Paweł Durmała, Agnieszka Falejczyk, Jacek Falejczyk, Krystyna Farrar, Hanna Fronczak, Magdalena Grajcar, Agnieszka Grefkowicz, Julianna Grefkowicz, Iga Gruca, Jakub Hajduga, Anna Hrycyszyn, Marta Kisiel-Malecka, Aleksandra Klęczar, Agnieszka Kolano, Gata Kinga Kowalewska, Mikołaj Kowalewski, Grzegorz Kozubski, Maciej Król, Katarzyna Lengowska, Magdalena Maciejewska, Karolina Majcher, Magdalena Małek, Tomasz Godryk Marcinkowski, Marta Markowska, Robert A. Mason, Maciek Mikołajczak, Marcin Mrzygłocki, Małgorzata Miktus, Radek Nowaczewski, Maciej Olczak, Michał Orowiecki, Andrzej Pierzchała, Dariusz Popiel, Anika Ran, Piotr Rozenfeld, Tomasz Rutkowski, Magdalena Ithilnar Stawniak, Jadwiga Skrzypacz Kopaszewska, Monika Sokół-Rudowska, Magdalena Stonawska, Maciej Liteon Strzępa, Martyna Ślęzak-Raduchowska, Anna Traut-Seliga, Agnieszka Trzeszkowska-Bereza, Dariusz Bushi Ulfig, Agnieszka Zapart, Agnieszka Żak